

דף מקורות

דף מקורות מלווה ידיעון מגילת העצמאות בין טקסט למציאות.

הכרזת העצמאות:

"...בהכרזתנו על מדינת ישראל המחודשת, מיום 14 למאי 1948, הצהרנו והתחייבנו קבל ההיסטוריה והעולם ש"מדינת ישראל תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות". בהתאם לכך הודיעה משלחתנו באו"ם, שמדינת ישראל מתחייבת לכבד כל הזכויות הקיימות ביחס למקומות הקדושים ולבניינים הדתיים בירושלים, מבטיחה חופש פולחן וגישה חופשית בלא כל הפליה לכל המקומות הקדושים והבניינים הדתיים שברשותה. יחד עם זאת אנו רואים חובה להצהיר, שירושלים היהודית היא חלק אורגני ובלתי נפרד ממדינת ישראל – כשם שהיא חלק בלתי נפרד מההיסטוריה הישראלית, מאמונת ישראל ומנשמת עמנו. ירושלים היא לב לבה של מדינת ישראל. אנו גאים על כך שירושלים נתקדשה גם בעיני בעלי דתות אחרות, וברצון ובנפש חפצה נבטיח כל הסידורים וההקלות הדרושים, שכל בעלי הדתות האחרות יספקו צורכיהם הדתיים בירושלים ותינתן מצדנו כל העזרה לאו"ם להבטיח סידורים אלה. אולם, אין אנו מעלים על דעתנו שארגון האו"ם ינסה לעקור את ירושלים ממדינת ישראל או לפגוע בריבונותה של ירושלים – כבירת הנצח של ישראל."

מתוך: הודעת ראש הממשלה דוד בן-גוריון בדבר ירושלים והמקומות הקדושים, יום שני י"ז כסליו תשי" 5/12/1949.

"אני הסברתי כי הרב מימון¹ וחבריו יוכלו לפרש [את] המילים "ביטחון בצור ישראל" פירושו ביטחון בא-לוהים, והחברים של ציזלינג² יוכלו לפרש את המילים "ביטחון בצור ישראל" בכוח העם העברי. על זה נתקיים ויכוח של קרוב לשתי שעות, ולבסוף שניהם קיבלו את פירושי...".

מתוך: מכתב מאת בן-גוריון אל ד"ר ביין בעניין ניסוחה של הכרזת העצמאות 31/11/1972.

"כבן העם היהודי אני אומר: – כל הכבוד למוסדות או"ם וחברותיה, אבל כל עוד נבואת ישעיהו: "כי לא ישא גוי אל גוי חרב" לא נתקיימה, וכל עוד שכנינו זוממים לכלותינו – לא יכון בטחוננו, אלא על כוחנו אנו...".

מתוך: נאומו של דוד בן-גוריון ביום העצמאות השביעי של מדינת ישראל.³

¹ הרב מימון היה ממקימי תנועת המזרחי, לימים כיהן כשר הדתות הראשון של מדינת ישראל.

² אהרון ציזלינג שימש כשר החקלאות הראשון של מדינת ישראל, היה חבר מפא"י ומאוחר יותר עבר למפ"ם.

³ https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%90%D7%95%22%D7%9D_%D7%A9%D7%9E%D7%95%D7%9D

דף מקורות

"אנחנו לא כבשנו עד עכשיו ולא יכולנו לכבוש את הארץ כנגד רצונם של האומות ואפילו חלק ממנה. את המדינה היהודית נקבל מאת האומות המאוחדות, עפ"י הסכמתם... אין שום ספק שלא יתנו לנו את המדינה היהודית אלא אם כן נקבע בתחוקה ובמשפט זכות המיעוטים לסבילות הנידונית, וודאי שמניעת הפליות וקיפוחים של המוסלמים והנוצרים גם יחד תהווה אלמנט יסודי מתוך הזכות למדינה שיתנו לנו".⁴

הרב הרצוג, מעמדם ההלכתי והאזרחי של מוסלמים, נוצרים ואחרים במדינת ישראל העתידה, עמ' 53.

כלים פרשניים לניתוח טקסט:

"רואה אני בצער רב את אובדן הפשט. מסתכל אני היום על טקסט, והביקורת צווחת שאין לטקסט מציאות וכל הפירושים לגיטימיים ושווי משקל הם. הטקסט הופך לסמכות בלתי מוגבלת, ומתוך כך הוא מאפשר כל דרשה שרירותית שנציע, דרשות שיש בהם יופי ודופי גם יחד".

שלום רוזנברג, פוסט מודרניזם – פרספקטיבה יהודית, בתוך: תוך וקליפה בתרבות המערבית, אלון שבות תשנ"ו, עמ' 40.

"המילה דרש משמשת באותה משמעות גם לעניין גילוי המצב האמיתי, הפנימי, של אירוע עובדתי מסוים...היינו בירור העניין לפי כל הנסיבות והעובדות, גם אם אינן נראות לעין בסקירה ראשונית ושטחית".

מנחם אלון, המשפט העברי תולדותיו מקורותיו ועקרונותיו, חלק א' עמ' 239.

"בתוך הטקסט כלולות אין סוף משמעויות המצריכות ריבוי אנשים בייחודם, כל אחד מסוגל לסחוט מהסימנים משמעויות, כל פעם באופן שאינו ניתן לחיקוי...כאילו כל אדם, על ידי ייחודו, מבטיח את גילוי של היבט ייחודי של האמת...מה מונע מפרשנות להיות פרי הדמיון הסובייקטיבי בלבד? ... סחיטת משמעויות מטקסט צריכה להיעשות על ידי אנשים שיש להם אוזניים ועיניים ערניות, קשובות למכלול אשר ממנו לקוחה הפסקה...לא רק להביט בטקסט מלמעלה ולדלג על קטעים, כי אם לשים לב לכל פרט".

עמנואל לוינס, תשע קריאות תלמודיות, עמ' 16-18.

⁴ הרב הרצוג, מעמדם ההלכתי והאזרחי של מוסלמים, נוצרים ואחרים במדינת ישראל העתידה, בתוך: יואב שורק (עורך) הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג - נוכרים במדינה יהודית, עמ' 53.